

Placeringspolicy för tillfällig förvaltning

Analysavdelningen

Datum	2023-03-01
Dok.bet.	PID112592
Version	3.0
Dnr.	PAD 2022-104

Dokumentinformation

Aktuell version, författare och ansvarig

Namn regelverksförfattare	Roll/befattning
Nanna Risberg Lindstedt	Verksamhetsutvecklare
Namn regelverksansvarig	Roll/befattning
Ole Settergren	Avdelningschef analysavdelningen

Beslut

Datum	Version	Dnr och PID-nummer	Regelverksägare	Roll/befattning
2022-04-20	2.0	PAD 2022-104 PID112592	Pensionsmyndighetens styrelse	
2023-02-20	3.0	PAD 2022-104	Pensionsmyndighetens styrelse	

Ikraftträdande (om annat än beslutsdatum)

Datum	Version	Dnr och PID-nummer	Regelverksägare	Roll/befattning
2022-05-01	2.0	PAD 2022-104, PID112592	Pensionsmyndighetens styrelse	
2022-03-01	3.0	PAD 2022-104, PID112592	Pensionsmyndighetens styrelse	

Ändringshistorik

Datum	Version	Dnr och PID-nummer	Namn (på den som genomfört ändringen)	Kommentar (t.ex. materiell eller redaktionell ändring, upphävande m.m.)
2022-05-01	1.0	PAD 2011-315, PID112592	Inger Söderbom	Upphävande av placeringsriktlinjer tillfällig förvaltning
2022-05-01	2.0	PAD 2022-104, PID112592	Inger Söderbom	Materiell ändring
2023-03-01	3.0	PAD 2022-104, PID112592	Nanna Risberg Lindstedt	Årlig översyn, anpassning organisationsförändring, vissa uppgifter som gäller avdelningschef överförs till policyn från kompletterande anvisning m.m.

Dokumentreferenser

Ref.nr [x]	Dnr och PID eller annan dokumentbeteckning	Dokumentnamn
[1]	VER 2021-419, PID182058	Intern styrning och kontroll vid Pensionsmyndigheten Policy
[2]	VER 2019-383, PID174086	Hållbarhetspolicy
[3]	PAD 2021-228, PID282467	Placeringspolicy för premiepensionsrörelsen

Förklaring av ord och förkortningar

Ord/förkortning	Förklaring
Likviditetsrisk	Risken för att det inte finns likvida medel för att kunna täcka placeringen av de fastställda pensionsrätterna utan att kostnaden för att få betalningsmedel ökar avsevärt.
Marknadsrisk	Risken för att marknadsvärdet av tillgångarna påverkas negativt av en ändring av marknadspriserna på tillgångar och finansiella kontrakt.
Motpartsrisk	Risken för att motparten inte fullföljer sina åtaganden i låneavtal eller andra finansiella kontrakt.
Kreditrisk	Risken för förlust på grund av att en kredit eller ett kreditliknande engagemang inte fullgörs.
Ränteduration	Visar portföljens värdeförändring vid en ränterörelse.
Operativ risk	Operativ risk avser händelser som uppkomma till följd av mänskligt handlande. De kan också orsakas av bristfälliga eller mindre ändamålsenliga interna processer och rutiner samt felaktigheter eller svagheter i system, eller av externa händelser som myndigheten behöver hantera.

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Syfte och mål	4
1.2	Tillämpningsområde och målgrupp	4
1.3	Externa regelverk	4
2	Intern styrning och kontroll	4
2.1	Riskhantering.....	4
2.2	Roller och ansvar	5
2.3	Rapportering.....	6
3	Placeringsstrategi	6
3.1	Mål och risker	6
3.2	Tillgångsallokering	7
3.2.1	Tillåtna tillgångar	7
3.3	Kort portfölj (betalningsberedskapen)	8
3.3.1	Hantering av likviditetsrisk.....	8
3.4	Lång portfölj	8
3.4.1	Hantering av likviditetsrisk.....	8
3.4.2	Särskild placeringsinstruktion.....	8
3.4.3	Krav på kreditkvalitet.....	8
3.4.4	Hantering av kreditrisk.....	8
3.5	Hantering av räntedurationsrisk.....	9
3.6	Återköpstransaktioner	9
3.6.1	Krav på kreditkvalitet och hantering av kreditrisk.....	9
3.6.2	Hantering av motpartsrisk.....	9
3.7	Hållbarhet	10
3.8	Värdering av tillgångar	10
3.9	Tillämpbara metoder för riskvärdering.....	10
3.9.1	Mätning av risker	10
3.10	Överföring av medel från tillfällig förvaltning till premiepensionsrörelsen	10
3.11	Extern förvaltning och administration	10
3.12	Uppföljning av förvaltning och administration.....	11
3.12.1	Uppföljning och utvärdering av portföljer.....	11
3.12.2	Uppföljning av extern förvaltare	11
3.12.3	Övrig uppföljning	11

1 Inledning

Det framgår av 64 kap. 16–17 §§ socialförsäkringsbalken (SFB) att Pensionsmyndigheten ansvarar för förvaltningen av avgiftsmedel som betalats in till premiepensionssystemet, till dess att pensionsrätterna har fastställts och medlen tillsammans med avkastningen kan föras över till respektive premiepensionsförsäkring. I förordning (2009:1462) om vissa frågor inom premiepensionssystemet regleras i vilka tillgångar avgiftsmedlen får placeras.

1.1 Syfte och mål

Syftet med policyn är att reglera vad som ska gälla för förvaltningen av avgiftsmedlen, hur risker ska hanteras och vilken uppföljning och rapportering som ska göras.

Ytterligare regler eller rutinbeskrivningar om förvaltning av tillgångar i kompletterande styrande dokument ska utgå från denna policy.

1.2 Tillämpningsområde och målgrupp

Policyn omfattar tillgångarna i den tillfälliga förvaltningen av medel för preliminära pensionsrätter. Policyn riktar sig främst till chefer och övriga medarbetare samt externa uppdragstagare som enligt avtal är involverade i den tillfälliga förvaltningen.

Policyn utgör grund för styrelsens uppföljning av den tillfälliga förvaltningen samt bedömning av intern styrning och kontroll.

1.3 Externa regelverk

Denna policy utgår från de huvudsakliga externa regelverken som gäller för förvaltning av tillgångar i tillfällig förvaltning:

- Bestämmelser i socialförsäkringsbalken om tillfällig förvaltning av avgiftsmedel.
- Lag (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift
- Förordning (1998:1512) om statliga ålderspensionsavgifter m.m.
- Förordning (2009:1462) om vissa frågor inom premiepensionssystemet.
- Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

2 Intern styrning och kontroll

Pensionsmyndighetens styrning och kontroll ska i enlighet med förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll och myndighetens interna regler i *Intern styrning och kontroll vid Pensionsmyndigheten -Policy* med rimlig säkerhet säkerställa att målen med den tillfälliga förvaltningen nås inom fastställda ramar för risktagande och att myndigheten kan fullgöra uppdraget om att tillfälligt förvalta avgiftsmedel.

Administrationen av den tillfälliga förvaltningen ska bedrivas effektivt och med god kostnadskontroll.

2.1 Riskhantering

Pensionsmyndigheten ska i den tillfälliga förvaltningen efterleva de regler om riskhantering som anges i denna policy. Därtill ska myndigheten följa interna regler för riskhantering.

För att begränsa de operativa riskerna i den tillfälliga förvaltningen ska Pensionsmyndigheten ha ändamålsenliga processer och sträva efter en proaktiv hantering av operativa risker som förebygger incidenter.

2.2 Roller och ansvar

Styrelsen ansvarar för att fastställa principer för placering av tillgångar.

Generaldirektören har det operativa ansvaret för den tillfälliga förvaltningen och har rätt att inom ramen för styrelsens beslut:

- besluta kompletterande riktlinjer för den tillfälliga förvaltningen,
- precisera kriterier för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar,
- besluta om investeringar och jämförelseindex,
- besluta om avtal med extern förvaltare, administratör och andra parter.

Avdelningschefen för analysavdelningen ansvarar för att styra och kontrollera det löpande arbetet i den tillfälliga förvaltningen och ska se till att:

- de regler och krav som myndigheten har att följa i den tillfälliga förvaltningen efterlevs,
- chefer och övriga medarbetare har den kunskap och erfarenhet som krävs,
- samtliga risker i den tillfälliga förvaltningen identifieras och hanteras,
- kontroller är etablerade,
- externa förvaltare/administratörer efterlever avtal,
- utvärdering görs av extern förvaltning och administration där förvaltningsprestationen ska mätas mot de åtaganden som avtalats med uppdragstagaren (t.ex. avkastning jämfört med index och hållbarhet).

Avdelningschefen för analysavdelningen ska:

- besluta skriftlig särskild placeringsinstruktion (avsnitt 3.4.2) efter beredning enligt arbetsordningen,
- besluta om så kallad TF-ränta (avkastningsränta på avgiftsmedlen inför fördelning av avkastning till pensionsspararna) efter förslag från Pensionsmyndighetens chefaktuarie.
- besluta om avstämningsränta (avkastningsränta vid slutlig avstämning av avgiftsmedel) i samband med beslut om reglering av ålderspensionsavgifter,
- besluta modeller för beräkning av så kallad TF-ränta och avstämningsränta,
- till generaldirektören lämna förslag för beslut om:
 - precisering av kriterier för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar,
 - förslag till jämförelseindex,
 - avtal med externa uppdragstagare (förvaltare, administratör och andra parter).

Chefen för kapitalförvaltnings- och aktuarieenheten hos analysavdelningen ansvarar för:

- att se till att det tas fram förslag till skriftlig särskild placeringsinstruktion (avsnitt 3.4.2) och att förslaget bereds,
- den löpande förvaltningen av tillgångarna i den tillfälliga förvaltningen,
- att kontroller utförs och följs upp i den tillfälliga förvaltningen.

Kapitalförvaltare på fondtorgsavdelningen sköter förvaltningen av tillgångarna.

Chefen för enheten för fondhandel och frivillig försäkring hos produktionsavdelningen ansvarar för att:

- sköta finansadministrationen samt framtagande av underlag för redovisning och avstämning av förvaltningen,
- ta fram underlag för beslut om så kallad TF-ränta i enlighet med beslutad modell,
- ta fram underlag för beslut om avstämningsränta i enlighet med beslutad modell.

2.3 Rapportering

Avdelningschefen för analysavdelningen ansvarar för löpande uppföljning av den tillfälliga förvaltningen och för innehållet i rapporteringen till styrelse och generaldirektör.

Den månatliga rapporteringen till generaldirektören ska minst innehålla:

- redovisning av ställning, resultat och risk samt uppföljning av hållbarhetsarbetet,
- redovisning av ställning och resultat per intjänandeår.

Avdelningschefen ansvarar därutöver för rapportering till generaldirektören om väsentliga händelser i den tillfälliga förvaltningen.

Generaldirektören ansvarar för att kvartalsvis rapportering görs till styrelsen. Generaldirektörens kvartalsrapportering ska, utöver vad som anges ovan, även innehålla information om nya beslut om extern förvaltare eller administratör.

Generaldirektören ska omedelbart underrätta styrelsens ordförande om kreditbetyget på en säkerställd bostadsobligation går ner under kreditbetyget A enligt Standard & Poor's Global Ratings (S&P) klassificering för kreditbetyg eller motsvarande enligt Moodys och Fitch. Om det finns betyg från mer än ett institut tillämpas den lägsta betygsnivån.

3 Placeringsstrategi

Pensionsmyndigheten placerar, enligt 64 kap. 16–17 §§ SFB, avgiftsmedel som betalats in till premiepensionssystemet till dess att de kan föras över till respektive premiepensionsförsäkring. Placeringsstrategin är anpassad till de regelmässiga in- och utflöden av medel som Pensionsmyndigheten måste beakta. Det innebär att det vid tidpunkten för överföring ska finnas tillräckligt med likvida tillgångar för att täcka värdet av de fastställda pensionsrätterna samt avkastningen på dessa medel.

3.1 Mål och risker

Det övergripande målet för förvaltningen av tillgångarna i den tillfälliga förvaltningen är att med ett lågt risktagande och med hänsyn till kravet på betalningsberedskap uppnå så god avkastning på medlen som möjligt i enlighet med 64 kap. 16 § SFB. Det innebär att avkastningen i totalportföljen under ett enskilt år inte får vara negativ annat än under speciella marknadsförhållanden.

Det övergripande målet för förvaltningen av tillgångarna avseende hållbarhet är att de ska förvaltas i enlighet med de internationella konventioner som Sverige har undertecknat samt utgå från de värderingar som har bred förankring i det svenska samhället. Pensionsmyndighetens övergripande principer för hållbarhetsarbete finns i myndighetens *Hållbarhetspolicy*.

Tillgångarna ska investeras genom följande strategi:

- Pensionsmyndigheten ska hålla räntebärande tillgångar av hög kreditkvalitet,
- ska ha likvida tillgångar tillgängliga inför överföringstillfällena av pensionsrätter till premiepensionsrörelsen,
- ska hålla finansiella instrument till förfall,
- samtliga investeringar ska göras med hänsyn tagen till hållbarhet,
- förvaltning och administration ska bedrivas så effektivt som möjligt.

I den tillfälliga förvaltningen förekommer, utöver de operativa riskerna, följande risker:

- likviditetsrisk,
- marknadsrisk i form av ränterisk,
- kredit- och motpartsrisk.

Hantering av likviditetsrisk beskrivs närmare i avsnitt 3.3 Kort portfölj. Hantering av ränterisk samt kredit- och motpartsrisk beskrivs närmare i avsnitt 3.4 Lång portfölj.

3.2 Tillgångsallokering

Pensionsmyndigheten ska fördela tillgångarna i den tillfälliga förvaltningen mellan en kort portfölj, även kallad betalningsberedskapen, och en lång portfölj. Den korta portföljen ska förvaltas så att tillgångarna är likvida inför de tillfällen som medel för fastställda pensionsrätter ska överföras till respektive premiepensionsförsäkring. Den långa portföljen ska genomsnittligt hålla placeringar med längre duration än den korta portföljen.

Syftet med den korta portföljen är att säkerställa att likvida medel finns tillgängliga inför överföringstillfällena. Syftet med den långa portföljen är att generera en långsiktigt hög avkastning med beaktande av de riskbegränsningar som fastställs i denna policy.

3.2.1 Tillåtna tillgångar

I 1 § förordning (2009:1462) om vissa frågor inom premiepensionssystemet anges tillåtna placeringar för tillfällig förvaltning. Nedanstående lista utgår från de i förordningen tillåtna placeringarna och som finns tillgängliga på marknaden.

Medlen i den tillfälliga förvaltningen ska placeras i följande tillgångar:

- svenska statsobligationer (nominella),
- svenska säkerställda bostadsobligationer,
- statsskuldväxlar utgivna av svenska staten,
- avistakonto hos Riksgälden.

3.3 Kort portfölj (betalningsberedskapen)

3.3.1 Hantering av likviditetsrisk

Tillgångarna i den korta portföljen ska vara placerade på konto hos Riksgälden eller i statsskuldsväxlar. Om en statsobligation har kortare återstående löptid än ett år räknas den som en statsskuldsväxel.

Statsskuldsväxlarnas löptid får inte sträcka sig över tidpunkten för överföring av fastställda pensionsrätter.

Pensionsmyndigheten ska i samband med att en särskild placeringsinstruktion (avsnitt 3.4.2) upprättas beräkna hur stor den korta portföljen måste vara för att det ska finnas tillräckligt med tillgångar för att täcka värdet av de medel som ska överföras vid placeringen av de fastställda pensionsrätterna. Om det uppkommer en situation där tillgångarna i den korta portföljen inte täcker värdet av de medel som ska överföras för de fastställda pensionsrätterna ska obligationer i den långa portföljen säljas.

3.4 Lång portfölj

3.4.1 Hantering av likviditetsrisk

För obligationer eller kupongbetalningar som förfaller under året ska likviden placeras i den korta portföljen i avvaktan på särskild placeringsinstruktion.

3.4.2 Särskild placeringsinstruktion

Pensionsmyndigheten ska lämna en skriftlig särskild placeringsinstruktion till extern förvaltare.

Av placeringsinstruktionen ska framgå vilka ny- och ersättningsinvesteringar som ska göras, när investeringen ska ske, samt vilka år obligationerna ska förfalla. Dessutom ska det framgå per vilket datum som placeringarna i betalningsberedskapen ska vara likvida.

3.4.3 Krav på kreditkvalitet

Tillgångarna i den långa portföljen ska vara av hög kreditkvalitet i enlighet med nedan listade obligationskategorier och uppfylla nedan angivna krav på kreditbetyg. Samtliga placeringar ska vara föremål för handel vid auktoriserad marknadsplats eller annan reglerad marknad. Samtliga placeringar ska göras i räntebärande instrument utgivna i svenska kronor.

Tillåtna kategorier av obligationer att investera i är:

- svenska statsobligationer (nominella),
- svenska säkerställda bostadsobligationer.

3.4.4 Hantering av kreditrisk

Kreditrisken för obligationer ska begränsas i enlighet med de två tabellerna nedan.

De andelar som anges i tabellerna avser procent av den långa portföljens ursprungliga investerade belopp, det vill säga anskaffningsvärdet.

Riktvärden och limiter för återköpstransaktioner regleras i avsnitt 3.6 Återköpstransaktioner.

Kreditriskebegränsning i den långa portföljen baserat på obligationskategorier:

Obligationskategori	Andel av den långa portföljens investerade belopp	
	Min andel	Max andel
Svenska statsobligationer(nominella)	50%	100%
Svenska säkerställda bostadsobligationer	0%	50%

Kreditriskbegränsning i den långa portföljen baserat på enskilda utgivare:

Obligationskategori	Max andel av den långa portföljens investerade belopp för enskild utgivare
Svenska statsobligationer (nominella)	100%
Svenska säkerställda bostadsobligationer	20%

Vid investeringstillfället får en säkerställd bostadsobligation som lägst ha kreditbetyg AAA, där moderbolagets kreditbetyg är som lägst BBB, enligt S&P's klassificering för kreditbetyg, eller motsvarande enligt Moodys och Fitch. Om det finns betyg från mer än ett institut tillämpas den lägsta betygsnivån.

3.5 Hantering av räntedurationsrisk

Obligationerna får ha en återstående löptid om högst 12 år.

3.6 Återköpstransaktioner

Pensionsmyndigheten får i den långa portföljen använda obligationer i återköpstransaktioner i syfte att höja avkastningen i förvaltningen. Det är tillåtet att genom återköpstransaktioner:

- repa ut ett värdepapper och placera den erhållna likviden på avistakonto hos Riksgälden,
- placera likvida medel på repomarknaden (omvänd repa) under förutsättning att repa avser ett värdepapper som är tillåtet för placeringar,
- byta värdepapper (en kombination av repa och omvänd repa) under förutsättning att samtliga värdepapper i transaktionerna är tillåtna för placeringar.

3.6.1 Krav på kreditkvalitet och hantering av kreditrisk

Godkänd säkerhet i en repotransaktion är statsobligationer, säkerställda bostadsobligationer, statsskuldsväxlar samt likvida medel.

Lägsta kreditbetyg för mottagen säkerhet ska vara AAA, enligt S&P's klassificering för kreditbetyg, eller motsvarande enligt Moodys och Fitch.

Pensionsmyndigheten får endast göra återköpstransaktioner med motparter som har ett kreditbetyg om minst A- enligt S&P's klassificering, eller motsvarande enligt Moodys och Fitch. Om det finns betyg från mer än ett institut tillämpas den lägsta betygsnivån.

3.6.2 Hantering av motpartsrisk

Den totala risken i utestående återköpstransaktioner med en och samma motpart får vid varje tillfälle inte överstiga 75 miljoner kronor. Med risken avses i detta sammanhang det belopp som portföljen riskerar att förlora i det fall motparten inte kan fullfölja sitt åtagande i utestående repotransaktioner. Denna risk ska hanteras genom daglig säkerhetshantering.

Högsta tillåtna andel, som får tas som säkerhet från en enskild utgivare av säkerställda bostadsobligationer uppgår till 25 procent av den långa portföljens marknadsvärde.

3.7 Hållbarhet

Kriterierna för att investera hållbart är desamma för tillfällig förvaltning och traditionell försäkring och framgår av *Placeringspolicy för premiepensionsrörelsen*.

Investeringarna ska göras på ett sådant sätt att det leder till att den långa portföljen har procentuellt minst lika stor vikt av gröna obligationer som marknaden för statsobligationer och säkerställda bostadsobligationer utgivna i svenska kronor år 2025.

3.8 Värdering av tillgångar

Värdering av placeringstillgångar sker enligt bestämmelserna i lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd på det området.

Pensionsmyndigheten ska vid värdering av tillgångar som hålls till förfall använda upplupet anskaffningsvärde, vilket får till effekt att värderingen inte varierar med utvecklingen på räntemarknaden.

För ränteinstrument, inklusive de instrument som lämnas som säkerhet i samband med återköpstransaktioner, ska upplupet anskaffningsvärde användas för portföljens värdering.

3.9 Tillämpbara metoder för riskvärdering

3.9.1 Mätning av risker

Inom den tillfälliga förvaltningen finns motpartsrisk, marknadsrisk i form av ränterisk, samt kreditrisk.

Pensionsmyndighet ska dagligen göra följande mätning av risk:

- Mätning av motpartsrisk för återköpstransaktioner.

Pensionsmyndighet ska månatligen göra följande mätningar av risk:

- Ränterisk: Beräkna hur en ränteförändring på 1 procentenhet påverkar det totala kapitalet i den tillfälliga förvaltningen.
- Ränteduration – kort portfölj: Beräkna modifierad duration för den korta portföljen uttryckt i år.
- Ränteduration – lång portfölj: Beräkna modifierad duration för den långa portföljen uttryckt i år.
- Ränteduration – total portfölj: Beräkna modifierad duration för den totala portföljen uttryckt i år.
- Kreditrisk – kvalitet: Beräkna procentuella andelar av obligationskategorier i enlighet med tabellen i avsnitt 3.4.4 Hantering av kreditrisk.
- Kreditrisk – betyg: Beräkna procentuella andelar för kreditbetygsklasserna lägst AAA, lägst AA-, lägst A och därunder, samt dokumentera eventuella förändringar i kreditbetyg för säkerställda obligationer och utgivarna av dessa.

3.10 Överföring av medel från tillfällig förvaltning till premiepensionsrörelsen

Hur överföring av medel ska göras från den tillfälliga förvaltningen till Pensionsmyndighetens premiepensionsrörelse ska regleras i en kompletterande anvisning. I den ska även regleras hur eventuella underskott ska hanteras (om fastställda pensionsrätterna vid överföringstillfället överstiger värdet av inbetalda avgifter inklusive avkastning).

3.11 Extern förvaltning och administration

Pensionsmyndigheten får förvalta medel externt i form av att en extern förvaltare anlitas för ett diskretionärt uppdrag.

Pensionsmyndigheten får anlita extern administratör för att passivt sköta flöden samt rapportering, exempelvis om resurser saknas.

3.12 Uppföljning av förvaltning och administration

3.12.1 Uppföljning och utvärdering av portföljer

Den korta portföljen och den totala portföljen ska utvärderas mot ett jämförelsemått motsvarande en avistakontoplacering hos Riksgälden.

3.12.2 Uppföljning av extern förvaltare

Extern förvaltare ska följas upp för att säkerställa att förvaltaren uppfyller villkoren i avtalet.

3.12.3 Övrig uppföljning

Pensionsmyndigheten ska löpande följa upp:

- Tillgångsfördelning,
- avkastning (total avkastning, per portfölj och per intjänandeår, samt för återköpstransaktioner),
- risk,
- hållbarhet.

Därutöver ska förvaltningskostnader följas upp årligen.